

טשענשטאכאזער צייטונג

צאָנשטאָט פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936
פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936
פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936

פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936
פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936
פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936

פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936
פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936
פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936

Piątek 7 lutego 1936

ליכט-צינדען 4.17

פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936

הסתדרות „מורחיי” צינסטוחוב.

דינסטאָג, י"ח שבט, דעם 11 פעברואַר 1936 ל. 8 א זיגער אָווענד אין דער נייער שוהל וועט דער נשיא פּוֹלִישְׁקֵי אַלעוועלעכען מורחיי, דער וועלט-בעריהמטער, טאלאנטפולער מטיף און רעדנער, גרויסער תלמיד-חכם, געז. רב אין אייניגע גרויסע שטעט אין אמעריקא הרב **זאב גארד** פון הגאון מ' ירושלים האַלטען אַ רעפּעראַט א. ד. ט. „דער אַנטייל פון רעליגיעזען יודענטום אינעם אויפבויו פון ארץ-ישראל” עס וועט אירך געמאכט ווערען אַ פּייערליכע הזכרה נאכ'ן גרויסען גאון און זיך מורנו רבי אברהם יצחק חכהן קוק ז"ל, רב-ראשי אין ארץ-ישראל. יעדער יוד, וואס וויל הערען אַנעהערליך און אירפריטיג וואָרט הענגען דער אויפבויו-ערבייט און דעם לעבען אין א"י און דאביי האבען אַנאמת'ן גייסטיגען גענוס, דארף זיין אומגעדינג אָנזענדיג. איינער-קאָרטען צו בעקומען ביי: פיק און גרינגוים, אַלע 6 ש. שטשופּאָק, רוג נידער מאַרק; אין ביראָ פון „מורחיי”, אַלע 10, ח' נירענבערג, 2-טע אַלע 23 און אין טאָג פון רעפּעראַט פון 6 אָווענד ביים איינגאנג. פאַר פּרויען ווערט געעפּענט די פּרויען-שוהל.

פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936

פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936

פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936

פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936

פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936

פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936

פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936

פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936

פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936

פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936

פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936

פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936

פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936

פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936

פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936

פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936

פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936

פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936

פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936

פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936

פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936

פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936

פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936

פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936

פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936

פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936

פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936

פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936

פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936

פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936

פּוֹלִישְׁקֵי 7 לּוּטֵגו 1936

בעקאנטמאכונג.

מיר טיילען מיט דער געעהרטער קונדשאפט, אַז די **מלעטשאַרניע „נאַביאַלי”** איז פון מוצאי-שבת, דעם 8 ד. ח. נאַרמאַל טעטיג אין הויז, 2 אַלע 30, אין טויער. סתורה ווי שטענדיג פריש און גוט. מיט אַסונג שטרוים.

Poszukujemy zdolnych akwizytorów do sprzedaży ratalnej aparatów radiowych i innych artykułów. Zgłoszenia z podaniem nazwiska i adresem do redakcji pod S. S.

4 pokoje z kuchnią

do wynajęcia od zaraz. Dąbrowskiego 12. Wiadomość u dozorczy

צוקלערונג.

דעם ה' עמנואל לייכטער פאַר זיין נישט-טאַקטישען אַרויסטריט געגען סערוואַלעטונגס-מיטגליד. דער, ווי אויך געגען מיטגלידער פון צעך איז בע-שלאָסען צעוואַרען אויף אַנאַלגעסמיינער סערוואַלעטונג אויסצושליסען פון צעך. דער מאַלער, גלעזער און קאַפּלאַזשעס-צעך. טשענסטאָכאָר דעם 2 פעברואַר 1936.

Szkoła tańców

baletm. Kosteckiego ul. Waszyngtona № 6.

Zapisy na kursy, lekcje pojedyncze (indywidualne) codziennie. Rewelacja taneczna: TANCIEC „CONTINENTAL” אַכמונג: יעדען שבת קום פאַר אַ שוועקטישען לעקציע פּאָרטידזשע געזעלשאַפט. אָנהויב 8 פּוּ. 1-קלאַסיגע פּוּזיק

אונזער חשובין מיטארבייטער ה' משה אש און פרוי צו די תנאים פון זייער ליבערען זון

שמשון מיט פּוֹל. רוזשאַקאָ זעלוצער אַ האַרציגען מול-טוב רעדאַקציע „טשענסטאָכאָווער צייטונג”.

Z okazji zaślubin mego serdecznego przyjaciela **MIECZYSLAWA KREMSKIEGO** z p. **RENĄ CHMIELNICKĄ** życzy dużo szczęścia i zadowolenia **Genia Kożusznikówna.**

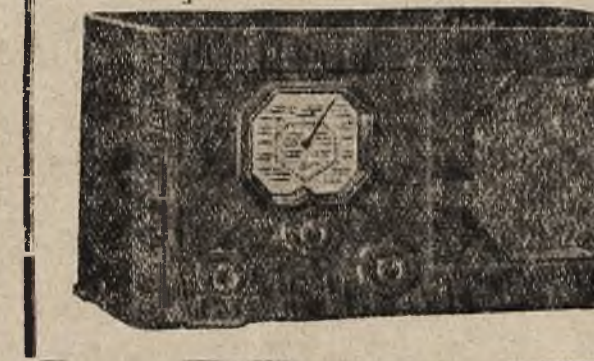
צו דער חתונה פון אונזער שוועסטער און פריינדין **בעלא ראָזענבערג** מיט ה' ישעיהו פּוֹל. רוזשאַקאָ זעלוצער ווינשען מיר אַ האַרציגען מול-טוב און אַ בליהענדע צוקונסט. **פאַמיליע ראָזענבערג און פריינד.**

צו דער פּערלאָבונג פון מירן בעסטע פריינדין **רוזשאַ בערקאוויטש** מיט ה' פּינקוס שטייער אַ האַרציגען מול-טוב און אַ בליהענדע צוקונסט ווינשט **העלף רודניצקא**

צו דער פּערלאָבונג פון אונזער ליבע שוועסטער און שוואַגער **זיסעל רוטאַק** (באַלעטלאַרין) מיט ה' גרשון לאַנדאַ (טשענסטאָכאָר) ווינשען אַ בליהענדע צוקונסט און די עלטערן מיטע נחת אברהם מענדיל לייזעראוויטש און פרוי וויפּלען.

KUP LOS!
Wszyscy
Szczęśliwi
KOLEKTURU
WAFIWA BORZYKOWSKI
ALEJA 2 TEL. 1913
Spiesz po los!

Prawo do bogactwa mają wszyscy
nie omijaj zatem szczęścia kupując dziś jeszcze LOS w słynnej z wielu większych wygranych Kolekturze
ANTONIEGO EGERA
Częstochowa, Aleja 14, tel. 14-41.

ETERIT
Doskonały odbiornik o niskiej cenie i dogodnych warunkach.
Żądajcie bezpłatnych pokazów.
Salony demonstracyjne:
Optyk Medical Aleja 31
World-Radio Aleja 24, tel. 25-75

די פּערוואַלעטונג פון פּעראַיינ פון יודישע קאַמפּאַטאַנטען אין טשענסטאָכאָר מאַכט בעקאָנט אַז זונטאָג, ד. 9 פעברואַר 1936 ל. 5 א זיגער אָווענד קומט פאַר אין לאַקאַל פון האַנדווערקער-פּערבאַנד, אַלע 12 **די אַלגעמיינע פּערוואַלעטונג** אויף וועלכער אַרומגעריעדט ווערען די ריכטיגייטען פון פּעראַיינ אין צוואַמעהאַנג מיט דער אַלגעמיינער לאַגע פון יודענטום. אויך וועט אויסגעוועהלט ווערען אַ פּערוואַלעטונג אויף דער נייער קאַרענץ. רעפּערטירען וועט דר אַקסער. עפענען די פּערוואַלעטונג וועט דר ד. טאַרביעטשאַק. די פּערוואַלעטונג לאַדענט דערמיט אין אויף דער אַלגעמיינער פּערוואַלעטונג אַלע מיטגלידער און סימפּאָטיקער, וועלכע ווילען אַרײַנגעטען אין דער אַרײַנגעטען און דריקט אויס די האַפּנונג, אַז אַלע געוועזענע מיליטערי-לייט וועלען פּערשטעהן די היכטיגקייט פון זייערע געוועזענע סאַמאָליכע און אירענע-אינטערעסען און וועלען זיך איינשרייבען אַלס מיטגלידער אינעם פּעראַיינ פון די יודישע קאַמפּאַטאַנטען, וועמעס טעטיגקייט סיגעמט אַרום די פּוֹלִישְׁקֵי בירגערליכע מלוכה - אינטערעסען און גלייכצייטיג די ערשיינגונגען, וואס פּערינידען מיט דער געגענבאַרט און צוקונסט פון יוד. פּאָלק. אַלס טעטיגע מיטגלידער פּוֹלִישְׁקֵי ווערען אירך אָנגענומען רעזערוויסטען.

די אַלע. וואס האבען זיך בעטייליגט אין אָנזענען דעם לעצטען כבוד מײן טייערע מוטער **מרים** זײ אויך די אַלע, וואס האָבען אויסגעדרוקט מיטגעפיהל איבערהויפט מײן קוין שלמה לאַסמאַן און פּוֹל. דריק איר אויס דעם הערצליכסטען דאַנק **פנחס לעוואַקאוויטש, וויען.**

טייער פּרשיטערט פּוֹל. גרויסען אומגליק צוליעבן טיט פון אונזער מחותן **שלמה ליבערמאַן** זײ דריקען מיר אויס דער איבערנעבלעבענער פּוֹל. און קינדער אונזער טיעפסטען צער און מיטגעפיהל. המקום ינחם אתכם. **פאַמיליע וועקשטיין, פיניע ברוין און פרוי.**

צו דער בעקוועהמליכקייט פון די געהרטע קונדען!
האבען מיר געעפּענט אַ פּראָנט - געוועלכ
אויף נאַרוטאַוויטשאַ 19-23
יזא סײַגענט זיך אַ גרויסער אויסוואַהל פון אַלערליי
ווינער מעבעל, געבויגעז מעבעל
הורט און דעטייל. א. ד. ג. גענויע פאַבריקס-פּרייזען.
FABRYKA MEBLI GIĘTYCH
D. SZMULEWICZ i S-ka
Częstochowa, Narutowicza 19-23.

12 גר. קאַסט קוואַנעם מיט 50 גר. קאַסט לאַנג - דויערענדען שייגעל-בלאַנץ א העמד אירך נעמען מיר אַז **כעמיש** צו רייניגען און צו פאַרבען אַלערשט קליינע. **ספּעציאַליטעט: 1) פאַרבען לעדערנע קורטקעס 2) דעשאַירען (אַרויסנעמען) פּלעקען און השען. אַכטונג: פּלעקען הערען אַרויסגענומען אויס'ן אָרט**
FABRYKARNIA, i PRALNIA CHEMICZNA „KRYSZTAŁ”
ul. Berka Joselewicza 2.

Wyrazy serdecznego współczucia
Samuelowi i Mendlowi Libermanom
z powodu zgonu
b. p. ICH OJCA
składają
Kierownictwo i Koledzy Szkoły T. Wajnberżanki.

פאַבריקס-לאַקאַלען
גלייך צו פּערינידען
Zylberszac, Focha 7 (dawniej Zielona)

הננו משתפים בצערם של האחים ליפרמן במות עליהם אביהם **שלמה זל**
בעבודתו לבנין ציון נתחנן. ועדת הצה"ר מפקדות בית"ר ועד "קרן תל-חי".

ישראל פלאצקער

איין שטימע געגען...

אונזערע לעזער וויסען שוין וועגען דעם פרוב פון די לעהרער פון דער פארווערטס שולע נומער 12 איינצו- מיהרען דעם זונטאג-רוה און אז זיי האבען זיך זאגן געוואנדען וועגען דעם צו דער שול-מאכט דאס צו בעשטעטיגען. דער עלטערן - קאמיטעט אבער האט אויף דעם נישט מסכים געווען און אנגעהוי- בען געגענצוויריקען.

היות, ווי דער שול - אינספיקטאר האט נישט געוואוסט וועמען צו פאל- גען - די לעהרער צי דעם עלטערן- קאמיטעט, איז בעשלאסען געווארן צו רופען אַנאָלנעמיינע פּערזאָנלונג פון די עלטערן, וועלכע זאלען דעצידירען וועגען דער פראגע.

דעם פּערזאָנלונגעם שבת איז פאַר- געקומען די עלטערן - פּערזאָנלונג, צו וועלכער זיי זענען דאס מאל געקומען מאַסענווייז און אלע עלטערן, אויסער איינער, האבען זיך ארויסגעזאגט געגען איינפיהרען דעם זונטאג-רוה.

ווען מיר האבען מיט א קורצער צייט צוריק בעריהרט דעם דאָזיגען ענין אויף די שפאלטען פון אונזער צייטונג, זענען מיר געווען זיכער, אז די עלטערן וועלען בעווייזען זייער רייפיקייט און וועלען מיט דער גרעס- טער עמפּערונג אַבוואַרפּען דעם דאָזי- גען פרוב איינצופיהרען זונטאג - רוה. מיר האבען טאָקי גישט געהאַט קיין טעות. אלע עלטערן האבען פּרעשטאַ- גען, אַז דער קאַפּריו פון די לעהרער איז אין ווידערשפּרוך פון אונזער קאַמף פאַר יודישע נאַציאָנאַלע רעכט און האבען געשטימט פאַר לערנען 6 טאָג אין דער וואָך.

אַלע, אויסער איינער! צווישען די קנאַפּע 500 פּערזאָנלעכע עלטערן האט זיך דאָך געפונען איין איינציגער, וועלכער האט געשטימט נעגען, ד"ה פאַר איינפיהרען דעם זונטאג-רוה. אַט די איינע שטימע האט געהערט צו אַ בעל-מלאכה, וועלכער ארבייט אליין אין זונטאג - דערפאַר איז דאס טאָקי כאַראַקטעריסטיש און איז נישט צו פּרעשטאַן...

ווי עס זאָל אַבער נישט זיין, מוז מען פּעסעטשטעלען, אַז דאס מאל האט דער געזונטער אינסטינקט פון די יו- דישע מאַסען, וועלכע קעמפּען פאַר זייער עקזיסטענץ, פאַר זייערע נאַציאָ- נאַלע רעכט - פאַרט געווינגען.

פון 500 עלטערן איז נאָר איינער געווען געגען...

ש.

דער „מורחיי און דאם רעליגיעזע יודענטום.

(צוגען בעזוך פונ'ם נשיא פון דער מורחיי-וועלט-צענטראַלע הרב זאב גאָלד פון ירושלים, אין נישענסטאַכאָוו).

ווערען געשאפּען אין ארץ-ישראל, ווי אַזוי דאס פּאָלץ פון אייביגע וואַנדע- רער, הענדלער און מקלער, איז פּער- וואַנדעלט געוואָרען אין אַ קאַלאַסאַל- שטאַרקען און קרעפטיג-בויענדען עלע- מענט, פון וועלכען די גאַנצע וועלט שטוינט. ווען מען זעהט, אַז די אלע אונגעווערע שטרובלונגען וואס וועל- רען פון אַלע זייטען געלענט אויפ'ן וועג קענען נישט צוריקהאַלטען די מעכטיגע אויפבויע-אַרבייט, און אַלע זענען שוין מודה, אַז דאס איז נישט עפּים קיין פּשוט'ע זאַך, נאַר אַ אַבער אַלקים, אַ אַתחלתא דגאולה... ווען טאָקי אַט די פרומע יודען רייסען זיך, אפּער מעהר ווי אַנדערע, מיט אַלע כוחות קיין א"י (ווי האבען שוין איינגע-אַר- דענט הכשרה-פונקטען, און אַ סעריטי- קאַט איז ביי זיי אַ מיין קמיע), איז שוין בשום אופן נישט צו פּרעשטאַן ווי אַזוי מען קאַן נאָך שטעהן פון ווייטען און נישט וועלען מיטעלעפּען צום בנין הארץ דורכ'ן אַריינטרעטען אין „מורחיי“, וועלכער האט צו פיהרען אַ שווערע קאַמף פאַר'ן אויפבויען פון אַ רעליגיעזע א"י, צו פּערזענלעך וויין אויטאָריטעט און זיין איינפלוס אינער- האַלב דער ציוניסטישער אַרגאַניזאַציע. און ווי לעכערליך איז זייער מכלו- מרשטער תירוץ, אַז זיי קענען זיך נישט אַנשליסען אין „מורחיי“, ווייל ער איז אַ פּראַקטישע און אַלעוועלטליכען ציוניזם, וועלכער איז נישט רעליגיעז.

אויף דעם ווערט אַבער אַנגעוויזען און מיט רעכט, אַז אין די ציוניסטישע אינסטאַנצען דעצידירט די מעהרהייט און ווען די רעליגיעזע יודען זאלען אויסקויפּען שקלים און פּרווערבען פאַר זיך וואָהל-רעכט צום קאַנגרעס וואָלט די ציוניסטישע אַרגאַניזאַציע זיך גע- מוזט אינטעררוואַרפּען דער מעהרהייט און ענדערן איהר בעזעהונג צו אַנווע- רע טראַדיציעס, צופאַסענדיג זיך צום גייסט פון תורה ומסורה און פּארוואס טהוין זיי דאס נישט, אַט די אלע, וואס שרייען און הערען פּרעסענטיסע פאַר- וואס ארץ-ישראל בויט זיך נישט אין רעליגיעזען גייסט און דאס דאָרטיגע עפענטליכע לעבען איז נישט גענוג יודיש.

דאס איז אַ אַלטע פּראַגע, וועלכע מיר דערמאנען איצט צוליב דעם וויכ- טיגען געשעהעניש אין צוואַמענהאַנג מיט'ן קומען פונ'ם פּרעזעס פון אל- וועלטליכען מורחיי הרב גאָלד קיין פּו- יע.

עס איז מיר שטענדיג אונגעקליך צו רעדען וועגען דעם „מורחיי“ און זיינע אויפגאַבען און נישט גלייכצייטיג צו דערמאנען דאס גאַנצע רעליגיעזע יו- דענטום, ווארום עס איז דאך פּאָקטיש נישט צו פּרעשטאַן, עס איז ביי קיין פּאַל נישט משיג צו זיין, ווי אַזוי די רעליגיעזע יודען, נישט דוקא די שטרענג-רעליגיעזע, וואס האבען אויפ- געשריבען אויף זייער פּאהן מיט פּיי- ערליכע אותיות די ווערטער: תורה ודה, נאָר דער רוב פון יודישען פּאָלץ, וואָס איז רעליגיעז געשטימט און שטרעבט צו דערהאַלטען אונזער תורה און מסורה, ווי אַזוי זיי קענען שטעהן אין אַ זייט און זיך נישט איינשליסען אין די רייען פון „מורחיי“.

מיר האָבען דאס געקענט פּרעשטאַן אַמאָל, ווען די ערשטע מורחיים, די פּיאָנערען פון חבת-ציון מיט העכער 60 יאהר צוריק, נאָך איידער עס איז ענטשטאַנען דער פּאָליטישער ציוניזם, האבען אַנגעטראַפּען אויף דער גרעס- טער התנגדות מצד די פרומע יודען און די תורה-אויטאָריטעטען פון יענער צייט (פון וועלכע נאָר אייניגע זענען צוגעטרעטען צו דער חובבי-ציון-כע- וועגונג און זיך געשטעלט אין איהר שפּיץ) ווייל דאס איז דאך דאן געווען אַ נייעס, אַ נייער אויפגעבונגס-אידיע. אַל צו וועלכען מען האט זיך נאָך 2000 יאהר גלות-לעבען נישט געקענט אַזוי לייכט צופאַסען.

מען האט דאס נאָך געקענט פּער- שטעהן שפּעטער, ווען עס איז ענט- שטאַנען דער פּאָליטישער ציוניזם און דער „מורחיי“ איז אריינגערעטען אַלט רעליגיעזע פּראַקטישע - האט מען דאך דאַמאָלט געהאַלטען דעם גאַנצען ציו- ניזם פאַר אַ חלום וואס וועט קיינמאל נישט פּרווירקליכט ווערען.

זאגאר נאָך שפּעטער, נאָך דער באַלפּור-דעקלאַראַציע, ווען מען האט שוין אַנגעהויבען זעהען, אַז דאס איז פאַרט נישט קיין בלויער חלום, אַז די עטליכע פונפציג מלוכות וואס הא- בען אונטערגעשריבען פּייערליך דעם אַקט אין סאַן-רעמא זענען ווייט נישט קיין טרויער, האט מען אַלץ נאָך גע- קענט טראַכטען: סאַמער נישט. אפּער וועט פון דעם גאַרנישט ווערען, און אַ פרעמדער יוד טאָר נישט זיין קיין דוחק אַת הקץ...

אַבער היינט... ווען מען זעהט די וואַנדער, וואס פּערוואַלטונג האט איבערגעלאָזט, זענען שוין לאַנג בעזאַהלט און אין דער קאַטע איז נאָך געבליבען אַ גרויסער עוֹרף, האט די פּערוואַלטונג בעשלאָסען פאַר דעם געלד צו שאַפּען אַ גרויסע פּאָלס-ביבליאָטעק, וואו עס זאלען זיך געפינען אלע אויסגאַבען פון די לעצטע עטליכע הונדערט יאהר. ס'איז אויך שוין נישט מעהר פּערהאַנגען קיין אַפּאַ- זיציע. אלע לעבען בשלום און עסען זיך פּשוט פון די פּיסקעלעך; יעדע זי- צונג, וואס קומט פאַר, ווערט פּערוואַג- דעלט אין אַ חבּר'ישען באַנקעט, וואו מען טרינקט „לחיים“ און מען ווינטשט זיך אַלדאָס גוטס. אויך די שוהתיים זע- נען העכסט צופרידען פון זייער לאַגע און בענשען די דאָזאַרעס, ווינטשענדיג זיך, אז זייערע קינדער זאלען זיין אַזוי געראַטען, ווי די קהלה-דאָזאַרעס זענען.

ס'קומען אויך שוין נישט מעהר קיין אַרימע לייט אין דער קהלה אַרײַן, און נישט קינענדיג דערויף, וואס די פּער- וואַלטונג האט בעשלאָסען צו געבען אַ גרויסע געלד-פרעמיע אַזאַ איינעם, וואס וועט בעווייזען, אז ער איז נאָך אַנאָרימאָן, האט זיך נאָך ביז יעדע קיינער נישט געוואַנדען נאָך דער פרעמיע.

פון דאָרט בין איך אַוועק אין אַנטי- היטלער-קאַמיטעט, נאָר דער לאַקאַל איז געווען פּרעשלאָסען און אויף דער טהיר איז געהאַנגען אַ צעטל, וועלכער

לען בכלל, און אין אונזער שטאַדט פּרס וועט דער דאָזיגער בעזוך, ווי מיר האָפּען, וועט אין אַ געוויסער מאָס לעזען די רעליגיעזע פּראַגע אין א"י. דאס קומען פון הרב גאָלד קיין פּוילען אַנטשלינגעמען אין דער קרן- היטוד-קאַזע איז אַ בולט'ער בעווייז פון אונזער ענטשלאָסענהייט אויסצו- פיהרען די התחייבות וואס דער מורחיי האט אויף זיך גענומען בעת'ן שלום- אַבמאָד אין לעצערן וועגען זיין צווא- מענאַרבייט לטובת די ציוניסטישע קרנות. דורך דעם ווערט ממילא אויך דער אחריות פון אונזערע קאַנטראַהענ- טען פּיעל גרעסער ווי פּריהער, און מיר קענען איצט דרייסיט פּערלאַנגען פון דער עקזעקוטיווע זענענדיגטיגע ערמילונג פון איהרע התחייבות'ן לגבי אונזערע רעליגיעזע פּאַדערונגען אין א"י, גענוי לויט ווי עס איז בעשטימט אין לעצערנער-אַבמאָך.

דער פּאַרויצער פון דער מורחיי-וועלט- צענטראַלע הרב זאב גאָלד איז ווערען געשאפּען אין ארץ-ישראל, ווי אַזוי דאס פּאָלץ פון אייביגע וואַנדע- רער, הענדלער און מקלער, איז פּער- וואַנדעלט געוואָרען אין אַ קאַלאַסאַל- שטאַרקען און קרעפטיג-בויענדען עלע- מענט, פון וועלכען די גאַנצע וועלט שטוינט. ווען מען זעהט, אַז די אלע אונגעווערע שטרובלונגען וואס וועל- רען פון אַלע זייטען געלענט אויפ'ן וועג קענען נישט צוריקהאַלטען די מעכטיגע אויפבויע-אַרבייט, און אַלע זענען שוין מודה, אַז דאס איז נישט עפּים קיין פּשוט'ע זאַך, נאַר אַ אַבער אַלקים, אַ אַתחלתא דגאולה... ווען טאָקי אַט די פרומע יודען רייסען זיך, אפּער מעהר ווי אַנדערע, מיט אַלע כוחות קיין א"י (ווי האבען שוין איינגע-אַר- דענט הכשרה-פונקטען, און אַ סעריטי- קאַט איז ביי זיי אַ מיין קמיע), איז שוין בשום אופן נישט צו פּרעשטאַן ווי אַזוי מען קאַן נאָך שטעהן פון ווייטען און נישט וועלען מיטעלעפּען צום בנין הארץ דורכ'ן אַריינטרעטען אין „מורחיי“, וועלכער האט צו פיהרען אַ שווערע קאַמף פאַר'ן אויפבויען פון אַ רעליגיעזע א"י, צו פּערזענלעך וויין אויטאָריטעט און זיין איינפלוס אינער- האַלב דער ציוניסטישער אַרגאַניזאַציע. און ווי לעכערליך איז זייער מכלו- מרשטער תירוץ, אַז זיי קענען זיך נישט אַנשליסען אין „מורחיי“, ווייל ער איז אַ פּראַקטישע און אַלעוועלטליכען ציוניזם, וועלכער איז נישט רעליגיעז.

אויף דעם ווערט אַבער אַנגעוויזען און מיט רעכט, אַז אין די ציוניסטישע אינסטאַנצען דעצידירט די מעהרהייט און ווען די רעליגיעזע יודען זאלען אויסקויפּען שקלים און פּרווערבען פאַר זיך וואָהל-רעכט צום קאַנגרעס וואָלט די ציוניסטישע אַרגאַניזאַציע זיך גע- מוזט אינטעררוואַרפּען דער מעהרהייט און ענדערן איהר בעזעהונג צו אַנווע- רע טראַדיציעס, צופאַסענדיג זיך צום גייסט פון תורה ומסורה און פּארוואס טהוין זיי דאס נישט, אַט די אלע, וואס שרייען און הערען פּרעסענטיסע פאַר- וואס ארץ-ישראל בויט זיך נישט אין רעליגיעזען גייסט און דאס דאָרטיגע עפענטליכע לעבען איז נישט גענוג יודיש.

ס'מזל וועט ד'ך קיינמאל נישט פערפיהרען

ווען דו וועסט קויפּען אַ לאָס אין דער גליקליכער קאַלעקטור

J. WEKSLER

ALEJA 6. tel. 11-55.

וואו ס'זענען לעצטענס געמאַלען פּאַלגענדע געמינסען:

Table with 2 columns: Amount and Odds. 1.000.000 at 1 to 20,000, 20.000 at 1 to 15,000, 15.000 at 1 to 10,000, 10.000 at 1 to 10,000, 10.000 at 1 to 10,000.

אויסערדעם איז בעת דער לעצטער 4-טער קלאָס פון דער 34-ער לאַטעריע אין איין טאָג געווינען געווארען 2 גרעסערע געווינסען:

30,000 זל. אויפ'ן נר. 167420

10,000 זל. אויפ'ן נר. 165757

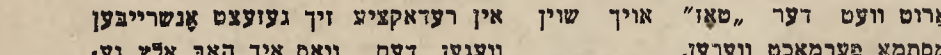
ווי אויך פּיעל קלענערע געווינסען.

לאָסען צו דער 1 קלאָס 55 לאַטעריע

איז שוין צו בעקומען אין אונזער קאַלעקטור.

קויף זאָמאַרט אַ לאָס! זיי צייט איז הוּרץ!

עס קענען נאָך אויספּעהלען לאַסען!

ארום וועט דער „טאָו“ אויך שוין מסתמא פּערמאַכט ווערען, נעם איך אַ צייטונג אין דער האַנד אַרײַן, זעה איך, אז אויף די אַניווער- זיטעסען הערשט צווישען די פּטודענ- טען פון אלע נאַציעס אַנאָמאַט'ע אי- דיליע. ס'זענען אַבגעשאַפּט געוואָרען די געזאַמט פאַר יודישע סטודענטען און מען לעבט צווישען זיך ברידער- ל'יך.

די ברידער-קאַמפּען אין די ציוניס- טישע רייען האבען שוין לאַנג אויפ- געהערט, און אויך דאָרט עסט מען זיך פון די פּיסקעלעך. די רעוויזיאָניס- טען מיט זייער מנהיג זשאַבאַטינסקי זענען היינט די טאָן-געבער אין דער עקזעקוטיווע. מאיר גראַסמאַן איז גע- וואָרען דער עליה-קאַמיסאַר און וויי- צו מאַן מיט בן-גוריאָן ווילען דוקא, אז זשאַבאַטינסקי זאָל ווערען פּרעזידענט אין דער עקזעקוטיווע.

אויף דער פּראַווינץ, וואו איך האב געמאַכט אַ שפּאַציר, האב איך באמת געהאַט גרויס געהא. אין טראַס- קאַלאס האט מיך אויפגענומען אַ גע- מיינזאַמע דעלעגאַציע פון יודען און קריסטען; וועלכע לעבען דאָרט בשלום אויף ווי אין די אַמאָליגע צייטען; דאס זעלבע איז געווען אין קאַלעבאָק פּושיס- טאין, קרוזשעפּין און אין די איבריגע שטעטלעך. נישט מעהר - די גלעזער זענען געווען אַ ביסעל אונצופרידען דערפאַר, ווייל זיי האבען לעצטענס נישט מעהר קיין ארבייט...

צוריקקומענדיג אַהיים בין איך אַוועק שוין צוויי טעג געה איך אַרום אַ צענדליטער און קאַן נישט פּרעשטאַן, וואס האט גורם געווען, אַז איך זאָל האבען אזא שעהנעם חלום, וועלכער איז ענליך צו שעקספּיר'ס ווערק מיט'ן נאַמען: „א חלום אין אַ זומער-נאַכט... סמאָל.

איהם אנגעוויזן. צי קען מען זיך פארשטעלן, אז די אינסטיטוטיווע רע-אקציע פון א יונגען, ווירדיגען מענטש זאל זיין אנגעדערע, ווי טיעפער פרא-טעסט און צארן?!

צי מה ער זיך נישט פיהלען טיעף בעלידיגט אין זיינע מענשליכע און בירגערליכע געפיהלען?

צי קען ער עס נישט פילאָזאָפירען-דיני און אנאליזירענדיג, אנדערש אויפ-פאסען ווי א צוריקשליידענדיג און א מיטעלאטערליכען געזעץ?

טרויעריג וואָלט שוין געווען מיט'ן יודישען פאלק, ווען די נשמות פון זיין יוגענד וואָלטען אנדערש רעאגירט! ווי מיר האבען שוין פרייער אָנגעוויזן, ענטהאלט נאָך די דאָזיגע פראָגע אַ בולטע פאָליטישע טענדענץ. ס'איז דאָך קלאָר, אז מיט'ן מאָמענט ווען ס'זאל דער ענדעציע געלונגען צו שאַפן א יודיש געהעטע אויפ'ן אוניווערסיטעט, וועט זי דאָך דעם פּרעצעדענט אויס-נוצען אַלס ערשטקלאַסיגען אַגיאַציע-שטאַף צו פּערברייטערען דאס געהעטע אויך אויף אַנדערע געביטען פּונם גע-זעלשאַפטיכען לעבען.

פארוואס בלויז בעזונדערע פלעצער אויפ'ן אוניווערסיטעט און נישט אין דער מיטעל-שולע, פאלקס-שולע א.ו.וו. און פארוואס בלויז אין די שולען - פארוואס נישט אויסטיילען געוויסע שטעט, געוויסע גאסען פאר יודען? ס'האבען זיך דאך שוין געוויזען שטי-מען, אז מען דארף כאַטש די הויפט שטאָט וואַרשאַ מאַכען יודען-ייִן. ס'אונטערליגט דאכט זיך נישט קיין שום ספק, אז אַ דורכברוך אין דער יודישער פארמעלער גלייכערעטיגונג אויפ'ן אַקאָדעמישען פּראָב, קען זיין אַ געהויב פון זעהר שווערע נסיונות פאר דער יודישער בעפעלקערונג אין פוילען.

דער שרייבער פון די שורות האט געהאט דעם כבוד צו רעפּרעזענטירען די יודישע אַקאָדעמישע יוגענד אין ווילנא אין די פּינליכסטע צייטען פון ליסטאָפּאָד 1931.

נאָך דעם טרויעריגען געשעהעניש פון ליסטאָפּאָד האט די ענדעקישע אַקאָדעמישע יוגענד אָנגעהויבען א העפטיגען קאמף אַצוּוואַנדערען די יו-דישע יוגענד, אַפּטיילענדיג פאר איהר די לינקע זייט פון די אוניווערסיטעט-זאַלען.

די יודישע אַקאָדעמיקער האבען שאַרף, ווירדיג און ענטשלאָסען גע-קעמפט געגען דעם ערנידריגענדיגן גריף אויף זייער מענשליכער ווירדע און בירגערליכער גלייכערעכטיגונג. אין נאָמען פּונם אַלגעמיין-יודישען אַקאָדעמישען פּערבאָנד האבען מיר גע-האט דעם כבוד אָפּצונעמען פאר דעם

פאַרבעריי און כעמיער
וועשעריי
'BENETA'
פּאַסעלעווזשאַן

- 1) פאַרבען לויט מוסטערן,
  - 2) דעטאָטירען (ארויסנעמען פּלעקען אָהן וואַשען אויפ'ן ערד),
  - 3) כעמיש רייניגען און פּאַסאָנירען קאָפּעלען,
  - 4) וואַשען שטייפע מעכער-ווישע מיט אַ דויערהאַפּטען שפּיגעל-גלאַנץ.
- די פּרייזען בעדייטענדיג ערנידריגט.

ווי אזוי די דאָזיגע פאַרשטעהערין פייניגט די יודישע אַרטיטען, און מיט וואס פאַר אַ לייכטשעצונג זי פאַ-דערט אויף די טאַנטימע. מאַכט זיך אַבער אמאל (ס'זאל אזוי נישט זיין, ווי עס איז ליידיגער יא), אז אין דער קאַסע איז נישט געלייט געווארען אפילו אויף פיעל, וויפיעל דער זאַל אליין בעטרעפט, און מען זאגט איהר, אז מען וועט איהר די פאַר זאַלטעס גע-בפן א צווייטע מאָל. וויל זי נישט און מאַכט סקאַנדאַלען.

אַלץ אויף די קעפּ פון די יודישע אַרטיסטען-טאַמער איז נאָך וועניג, האָסטו א פּרישע צרה אויפ'ן קאַפּ...

וואס טהוט מען דאך, אז מען דאַרף מאַכען אין שטאַדט-שוהל א פּיערליכע טהוט מען דאס, וואס מ'האט אלעמאל געטהון אין אַזאַ פאַל - מען ווענדט זיך צום פּרעמד. פּאַקטיש אַבער ווי ער איז אַ גרוי-סלר אַנטסעמיניק געבען א באַרד, מוז מען ווייטער זוכען אַ חזון פון דער פּרעמד. פּאַקטיש אַבער מאַכט ה' פּיין אזוי ווי אין פּסוק שטעהט: אגיל וואשמח.

אפּשור איז שוין פאַרט צייט?
דאס פנים ברענט פאר חרפה, ווען מען דארף בעריהרען דעם דאָזיגען אַנ-געוועהענען ענין, איך מיינ די אויפ-פיהרונג פון אונזער פּובליקום אין יודי-שען טעאטער.

ד"ר מנחם וויזענפעלד.

דער נאָז-קאַטאַר - אַ ממשות'דיגע קראַנקהייט

ביים קליינעם קינד.

דער קאַטאַר, וועלכער איז אַ קראַנק-הייט, וואס געהט ווי מען זאָגט, ביים דערוואַקסענעם אַליין איבער און רופט נור - מיט אויסנאַמען - ארויס אַ שטערונג אין דער אַלטעגליכער בעשעפ-טיגונג, איז ביים קליינעם קינד און פּערט ביים וויג-קינד אַ קראַנקהייט פון גרויסער בעדייטונג. צוליב די ענדע-רונגען, וועלכע דער קאַטאַר רופט-ארויס אין דעם קליינעם אָרגאַניזם, דער-וואַקסענער און אויך דאָס קינד אין פאַרשול-עלטער ווייסען, אַז מען דאַרף די נאָז רייניגען (און דעם אמת געזאָגט איז די ריכטיגע אַרט פון נאָז-רייניגען אויך אַ פּראָבלעם) און ליידען נור פון נאָז-פּערשטאַפּונג, פּעהלען קיין ריח און שטערונג אין דעם אַלגעמיינעם צו-שטאַנד און צונעמען פון נאהרונג. אין שוין אין די ערשטע טעג פּעווייזט זיך אַ הוּסטען, דער הוּסטען, וועלכער האָט אַ שייכות צו דעם אַנאַטאָמישען בוי פון דער נאָז ביים קליינעם קינד, ווערט דערנאָך אַרויסגערופען, ווייל דער אויספלוס פון דער נאָז רינט טיילווייז אַריין אין האַלז, ריכטיגער געזאָגט אין געהאַלפּט און טיילווייז ווערט ער איי-נעטרעקען אין אַ פּערהאַרטונג און רופט אַרויס דעם הוּסט. דערצו, ווען דאס קינד האט נאך א ביסעל מעהר היץ ווי געווענהייך ביי קאַטאַר און אַזוי ווי דאס קינד הוּסט קומט די מו-טער מיט איהר דיאגנאָז: אַז דאָס קינד מוז שוין האבען גאר אַ לונגען-ענט-צינדונג. ביי וויג-קינדער קומט נאך צו דאָז וואס זיי הערען-אויף צו נעהמען די ברוסט, ווייל ווען דאָס אַטעמען מיט דער נאָז איז צוליב דעם קאַטאַר שטאַרק געשטערט האבען זיי נישט ווי צו אַטעמען, ווען זיי נעהמען די ברוסט און פּערשטאַפען דערנאָך דאָס מויל, אין די דאָזיגע פאַלען איהר נויטיג צו הילף צו קומען דעם קליינעם און וויג-קינד און טראַכטען צו ערמעגליכען דעם אויספלוס פון נאָז דורך איינפּעסען פון פאַרענט די נאָז-לעכער מיט פיינעם אייץ און ווען מעגליך האלטען דאס קינד זיצענדיג, כדי לייכטער צו מאַכען דאס אַרויסריינען פון נאָז (עס זאל נישט רינען אין האַלז אַריין), ווייל ווען דאס קינד ליגט, רינט אַלעס מעהר אַריין אין האַלז. האט אַבער דאס קינד מעהר היץ (איבער 38°) און ווערט דער הוּסט שטאַרק צודרינגליך אַזוי, אַז דאס קינד קען אויך נישט שלאָפען, מווען די צווייגליכקייטען בעזייטיגט ווערען און דאן מוז זיך די מוטער ווענדען צום דאַקטאר, כדי נישט צו דערלאָזען צו פּערשיעדענע קאַמפּלי-קאַציעס. איינע פון די קאַמפּליקאַציעס, וועלכע ווערען אָפט פּערזעהען און זע-נען אין שייכות מיט דעם קאַטאַר איז

אונזער וואָלד *

דורות דורות לאַנג איז געלעבען אונ-זער לאַנד וויסט און פּערוואַרלאָזט. גרויע שטיינערנע בערג, זומפּען, זאַמדען, זאַמדען אָהן א שיעור. טאָהלען פּערגעשטענע, געוויקסען אויס-געדאַרטע, געל, און גרויע פאַרבען - אַ אומעטיגע איינזאַאָגיקייט, פּמעט א מדבר.

זעלען וואו א גריניק פּינטעלע פון א פּער'חלשט בויעלעלע.

פריי און אונגעשטערט האבען זיך די מדבר-ווינטען געטראָגען איבער דער אויסגעמאַקערטער ערד. ווער און וואס האט זיי געשטערט?

א געדיכטער שטיוב האט בעדעקט דאס צוגעזאגטע לאַנד, דאס אויסגע-בענקטע לאַנד פון ישראל.

די קליינע שמאַלע טייכעלעך האבען זיך געריסען צום לעבען, אבער די שווערע, פוילע שטיינער און רוהיגע זאַמדען האבען געהעמט זייער שטראָם און במקום א צאפּעלדיגען לעבען, האָ-בען זומפּען טיעפע און קלעפּיגע מיט-סם-המות אָנגעשטעקטע זיך איינגעשני-טען אין דער ערד, וואס איז אמאל געפלאַסען מיט מילך און האַניג.

גרוי, קראַנק און אונגעזעצט, פריי פאר יעדען ווילדען פח - איז געלעבען אויסגעשפּרייט אונזער מוטער-ערד און געוואָרט אויף איהר גואל.

דורך טייכען בלוט און ימים פון טרעהרען, דורך הונגער און פּיין האט ער דער יודישער פּרייהייטס-טרויער, אדורכגעטראָגען זיין אייביגען גלויבען און הארטע ליעבע צו זיין היים, דער לייכטיגער און פריידיגער, וואס היילט די וואונדען פון דורות-לאַנגען וואַנדע-רען איבער ארעמדע, ווענען און לענדער, און ער האט בעלעבט דאס לאַנד.

דער חלוץ פון דעם דערנידריגען בע-עולט'ן פאַלץ.

ווען די פעסטע האנד פון דעם אַפ-פּערוויליגען בויער האט זיך צוגעריהרט צו דעם איינגעשלאָפענעם לאַנד, האבען וואַסערען לייטערע אָנגעהויבען שפרוד-לען פון די שטיינערדיגע טיפענישען, זענען קרישטאָל מיין געווארען די טייכ-בעדעקט געווארען, הערליכע וועגען

אויף דעם באַדען פון פאַלץ, גע-פלאַנצט דורכ'ן פאַלץ זענען אויסגע-וואַקסען שלאַנקע, גרינע בויער, אויף 7000 זונגס קרן-קימת-באַדען זענען דורך די געטרייע בויער פון אונזער היים-לאַנד געפלאַנצט געווארען העכער אַנדערטהאלבען מיליאָן בויער.

איך ט'ו בשבט - אין דעם ערשטען פּרייה-לינגס-טאַג פון דער א.י.-נאַטור זאַמעלעט דער קרן-קימת פאר "ישר-הארץ", פאר דער בעוואַלדונג פון לאַנד פון אונזער ווידערגעבורט.

איך ט'ו בשבט פאר דערטראַגט זיך צו אונז ווער ריח פון די א.י.-געוויקסען, ראש-השנה לאילנות - דער יום-טוב פון די א.י.-בויעלעך, וועלכע מ'דאַרף פּער-מעהרען און פּערמעהרען.

ט'ו בשבט איז דער גרויסער זאַמעל-טאַג פון קק"ל פאר די וועלדער, וואס ברענגען געזונטע לופט, שאַטען און שענקייט אין אונזער בעפרייאַונגס-לאַנד.

לאַמיר פלאַנצען נייע מיליאָנען גרי-נינקע בויעלעך אין אונזער אויפגע-לעבטען לאַנד.

שען טעאטער. פארוואס און צום טויזענדסטען מאָל קומט אין פוילישען טעאטער אַריין, מערהאלט עס זיך רוהיג, ארטוג און פּיין, אינדערצייט ווען דאס דאָזיגע פובליקום איז יודישען טעאטער איז אַ חרפה אפילו צו דערצעהלען. פאר-וואס האט מען דרך-אריין פאר פרעמדע און דוקא זיך מוז מען שפּייען אין פנים אַריין?

אינטערעסאַנט איז, אז אלע בעזוכער פון יודישען טעאטער האלטען אין איין שרייען, אַז ס'איז נישט קיין אַרדנונג, אַז מען דאַרף זיך פּערהאַלטען אַרטיג און פונדעסטוועגען זענען זיי אליין שולדיג אין דער סומאַטאַכע, וואס קומט דאָרט פאַר, אַז קיינער וויל בשום אופן נישט זיצען אויף זיין פלאַץ, ער וועט באַדיי זיצען אויף א פּיילנערען פלאַץ, ווי עס איז זיין בילעט, נאָר ער וועט בשום אופן נישט זיצען אויף זיין פלאַץ.

ווי לאַנג נאך וועלען מיר זיין אַזעל-כע ווילדע פּרואים, נישט דערצויגענע מענשען, אַזוי אז ס'זאל זיין א חרפה פשוט פאר זיך אליין.

זאגט נאר, יודישע טעאטער-בעזוכער, אפּשור איז שוין פאַרט צייט?

אומזיסטען פרייד... בעת ס'איז אָנגעקומען די ידיעה, אז מען האט אַרעסטירט דעם פּערברע-כער, וועלכער האט אויסגעפיהרט די גנבה און פּראָפּאַגאַנדע אין טרוסקאַ-לאַטער קאַטאַשצאָל האָב איך זיך שטאַרק דערפּרעהט פון דעם דאָזיגען נייעם, טראַכטענדיג, אז אַט וועט נעמען א סוף צו די צרות פון די טרוסק-קאַלאַטער יודען, וועלכע ליידען אָהן א שיעור און אָהן אויפּהער.

ווי ס'ווייזט זיך אַבער ארויס, איז די דאָזיגע סמחה געווען פּריהציטיג, ווייל לויט די ידיעות, וועלכע קומען אָן פון טרוסקאַלאַט קומט דאָרט וויי-טער פאַר אונרוהען. מען האַקט שטיי-נער אין יודישע קעפּ, מען לאָזט נישט געהן יודען אין דאָרף אַריין אַדל.

אמת, די פּויערים האבען זיך אי-בערצייגט, אז די פּראָפּאַגאַנדע אין קאַטאַשצאָל האט אויסגעפיהרט אַנענדלעך, פּדי צו מאַכען א בילבול אויף יודען, דאס אַבער שטערט זיי נישט, אז זיי זאַלען ווייטער פיהרען זייער העסליכע אַגיטאַציע גאַנצען די יודען.

איך האָב א טעות געהאט, ליבע פריינד, איך האָב געהאט אַנאַומיסטע פרייד...

לויטן.

פייערליכע גאָטעס-דיענסט אין דער שטאָט - שוהל

שבת, 10 א זינגער פרייה איז אין דער שטאָט-שוהל פארגעקומען א פייערליכע גאָטעס-דיענסט לכבוד דעם נאָמענטאג פון מלכה-פרעזידענט פראַ. אינגאנצן מאַשטישציק.

דער בעקאנטער זינגער ה' וו. שמידט האט זעהר טעהן אויסגעפיהט די גע- העריגע תפילות, דאן זאגט דער מו"צ ר' יוסף פראָקאש די געהעריגע קאָפיט- לעך תהילים.

א לענגערע רעדע געווינדעט דעם מלכה-פרעזידענט האט געהאלטען פראַ. פון דר. אַקסער'ס גימנאָזיום - דר. האַמער.

בעת דער גאָטעס-דיענסט זענען אַנג- ווענדענע געווען דער פרעזענט פון דער יודישער קהלה ה' ראָזענבערג, אנדערע קהלה-פאָרשטעהער, די שילער פון דר. אַקסער'ס גימנאָזיום, האנדווערקער-שולע און אנדערע.

דער נשיא פון אלגעמיינליכען „מזרחי" הרב זאב גאלד פון ירו- שלים אין טשעכאסלאַכא.

א אונגעווער גרויסע אינטערעס האט ארויסגעווען אין אונזער שטאָרט די ידיעה, אז דעם קומענדיגן דינסטאג י"ח שבט, 11, וועט קומען קיין טשעכאסלאַכא דער פאָרשטעהער פון דער אלגעמיינליכער „מזרחי"-אָרגאַני- זאָציע הרב גאלד פון ירושלים, וועל- כער וועט 8 אָזיגער אָנזענער האַלטען אַ רעפערענץ אין דער נייער שוהל א. ד. ס. „דער אַנטייל פון רעליגיעזען יודענטום אינ'ם אויפבו פון א"י.

הרב גאלד געהער צו די פּרעזידענטע פּערזענליכקייטען פון דעם רעליגיעז- נאַציאָנאַלען יודענטום אין דער גאַרער וועלט, שטאַמט פון גרויסען רבנישען יחוס און אַליין אַ גרויסער תלמיד-חכם, וועלכער האט א רייע פון יאָהרען פּערנ- טען דאס פּא-הרבנות אין איינגע-נרוי- סע קהלות אין אמעריקא.

הרב גאלד איז אויך אַ זעהר טא- לאַנטפולער און בעזאָבער רעדנער, און זיינע פּלאַנס-פּיערדיגע רייד אָדורכ- געדרינגען מיט דער אונגענדיכער לי- בע און איבערגעבענהייט צו אונזער אויפבו-ווערק אין א"י, רייסען מיט די צוהערער און פיהרען זיי אריין אין דער גרעסטער התלהבות און בעניי- סערונג.

מיט 10 יאהר צוריק האט דער חשוב'ער גאָסט בעזוכט אונזער שטאָרט און שוין דאמאָלס האט ער מיט זיין רעדנער-טאלאַנט און גייסטרייכען אינ- האַלט געמאַכט אַ קאָלאָסאַלען רושם אויף די צוהערער.

אין די עטליכע גרעסערע שטעט אין פּוילען, וואס הרב גאלד האט איצט בעזוכט, האבען זיינע רעפערענצן ארויסגעווען די גרעסטע פּענייטע- רונג צווישען אַלע יודישע שיכטען און זיינע צוהערער האבען דערגרייכט אין די טויענדער.

דאס יודישע טשעכאסלאַכא גרייט זיך דעריבער מיט דער גרעסטער פער- אינטערעסירונג צום אַנקומען פון דעם חשוב'ן גאָסט און זיין גייסטרייכען רע- פערענץ.

דאס יודישע טשעכאסלאַכא גרייט זיך דעריבער מיט דער גרעסטער פער- אינטערעסירונג צום אַנקומען פון דעם חשוב'ן גאָסט און זיין גייסטרייכען רע- פערענץ.

דאס יודישע טשעכאסלאַכא גרייט זיך דעריבער מיט דער גרעסטער פער- אינטערעסירונג צום אַנקומען פון דעם חשוב'ן גאָסט און זיין גייסטרייכען רע- פערענץ.

דאס יודישע טשעכאסלאַכא גרייט זיך דעריבער מיט דער גרעסטער פער- אינטערעסירונג צום אַנקומען פון דעם חשוב'ן גאָסט און זיין גייסטרייכען רע- פערענץ.

דאס יודישע טשעכאסלאַכא גרייט זיך דעריבער מיט דער גרעסטער פער- אינטערעסירונג צום אַנקומען פון דעם חשוב'ן גאָסט און זיין גייסטרייכען רע- פערענץ.

דאס יודישע טשעכאסלאַכא גרייט זיך דעריבער מיט דער גרעסטער פער- אינטערעסירונג צום אַנקומען פון דעם חשוב'ן גאָסט און זיין גייסטרייכען רע- פערענץ.

דאס יודישע טשעכאסלאַכא גרייט זיך דעריבער מיט דער גרעסטער פער- אינטערעסירונג צום אַנקומען פון דעם חשוב'ן גאָסט און זיין גייסטרייכען רע- פערענץ.

דאס יודישע טשעכאסלאַכא גרייט זיך דעריבער מיט דער גרעסטער פער- אינטערעסירונג צום אַנקומען פון דעם חשוב'ן גאָסט און זיין גייסטרייכען רע- פערענץ.

דאס יודישע טשעכאסלאַכא גרייט זיך דעריבער מיט דער גרעסטער פער- אינטערעסירונג צום אַנקומען פון דעם חשוב'ן גאָסט און זיין גייסטרייכען רע- פערענץ.

דאס יודישע טשעכאסלאַכא גרייט זיך דעריבער מיט דער גרעסטער פער- אינטערעסירונג צום אַנקומען פון דעם חשוב'ן גאָסט און זיין גייסטרייכען רע- פערענץ.

באמת, בעווייזט דער פאקט, אז טראָץ דעם, וואס די צאָהל פּערזאָנלעכע פּא- מיליעס, וואס מוזען אַנקומען צום „בית לחם" ווערט גרעסער, ווערען אַבער די הכנסות פון „בית לחם" אלץ קלענער, מחמת עס זענען נישט די מיטאריי- טער, וואס זאלען די פּאָנדיען שאפּען - און פונדעסטוועגען מוז און דאָרף דער „בית לחם" זיין נוצליכע ארבייט פּאַרשטעלען. ווייל קיינמאָל נאָך אזוי ווי יעצט איז די לאַגע פון די מבכודע אַרימע יודען נישט געווען אזוי קא- טאַסטראָפּאַל, קיינמאָל איז די נויט ביי יודען נישט געוועזען אזוי הימעל- שרייענד.

דעריבער מוזען זיך געפונען מענ- שען איבערגעגעבענע מיט געהילה און האַרץ, מיט ענערגיע און געוויסען, וועלען צוזאַמען מיט דער ביז יעצט- גער לייטונג פון „בית לחם" מיט נאָך גרעסערע ענערגיע פיהרען די ארבייט לטובת די אַרימע בכבוד'ע יודישע פּאַמיליעס.

מיר זענען זיכער, אז די יעהרליכע אַלגעמיינע פּערזאָנלעכע פון די מיטגלי- דער פון „בית לחם", וואס וועט פאַר- קומען בקרוב, וועט העלפען דעם דא- זיגען ציעל דערגרייכען.

א שטרייך אין דער שניידער- מאַגאַזין-בראַנשע.

ווי מען טיילט אונז מיט, איז אויס- געבראַכען אַנאַלגעמיינער שטרייך אין דער שניידער-מאַגאַזין-בראַנשע.

דער שטרייך איז אַנאַלגעמיינער און עס שטרייכען ביז 400 שניידער, אַנ'ערך 150 מאַגאַזין-שניידער (כאַלפּני- קעס) און אַנ'ערך 250 געזעלען.

דער שטרייך ווערט אַנגעפיהרט דורכ'ן צווייטען שניידער-צעך און דורכ'ן פאַר- פּעסיאָנעלען פּעראַיין פון בעקליידונגס- אינדוסטריע.

גרויס אויפגענוג האט ארויסגעווען צווישען די שטרייכענדיג דער פּאַקט, וואס די געוועזענע מיטגלידער פון דער פּערזאָנלעכער פון צווייטען שניידער-צעך, וועלכע זענען נישט אויסגעוועלט געווא- רען ביי דער לעצטער אַלגעמיינער פּער- זאַמלונג אלס סטאַרשע, אָדער פּער- וואַלטונגס-מיטגלידער, אָט די זענען דאס די שטרייך-ברעכער.

שבת, דעם 8 פעברואַר וועט פּאַרק- מען דער נעכסטער פּאַרטראַג פון דער קולטור-סעקציע א.ד.ש., „לופט און גאז- שוץ", געהאלטען דורך - ה' לייפסקי, אַנפאַנג 6 נאַכמיטאג.

אַכטונג „זשוב"!

שבת, דעם 8 פעברואַר וועט פּאַרק- מען דער נעכסטער פּאַרטראַג פון דער קולטור-סעקציע א.ד.ש., „לופט און גאז- שוץ", געהאלטען דורך - ה' לייפסקי, אַנפאַנג 6 נאַכמיטאג.

אַבשייד-פּאַרשטעלונגען פון ווער-אַ מאַניעווער און פּאַול ברייטמאַן מיט'ן אַנסאַמבל.

די אַרטיגע בעדינגונגען גיבען נישט קיין מעגליכקייט פאַר קיין יודישע טרו- פּע זיך צו סטאַביליזירען אויף אַ לענ- גערע צייט. דעריבער מוז סאַקע די אַרטיגע טרופּע מיט ווערע אַנזענען און פּאַול ברייטמאַן פּערלזען סשענ- סטאַקאָו.

עס ווערט געזעען דריי לעצטע גע- זעגנונגס-פּאַרשטעלונגען. היינט, פרייטאג, דעם 7-טען ד. ה. 9-30 אָווענד אין פּיערלעשער-זאַל די לעצטע פּרעמיערע „דער געקויפטער חתן", אַפּערעטע אין 3 אַקטען מיט הפּריליכע מוזיק.

מאַרגען, שבת (צוליב דעם וואס דער פּיערלעשער-זאַל איז פּערנומען) ווערט געזעען אין האַנדווערקער-זאַל (1-טע אַלעע 12) 4 בייטאָג און 9 אָווענד א גרויסער רעווי-פּאַראַדע פון 16 פּערשי- דענע נומערן.

עס וועלען געזעען ווערען איינאַק- טערס, סעקסטען, דויעטען, פּאַקס-לידער, טאַנגאָ און ראַמאַנטען.

דער האַנדווערקער-זאַל איז ספּעציעל צוגעפּאַסט געווארען מיט א עסטראַדע און איז ספּעציעל פאַר דער דאָזיגער פּאַרשטעלונג דעקאָרירט געווארען.

צוליב דעם וואס דער זאַל איז בע- גרעניצט אין פּלעצער (200) ווערען די טעאַטער-בעזוכער געבעטען זיך צו בע- זאָרגען בעצייטענס מיט בילעטען אין דרוקעריי פון ה' פּאַסטאַן און שבת א גאַנצען טאַג אין האַנדווערקער-זאַל, אַלעע 12. פרייען פון אַלע בילעטען: 1.16 גר. און 1.50 גראַשען.

זונטאג, דעם 9-טען ד. ה. די לעצטע געזעגנונגס-פּאַרשטעלונג אין פּיערלע- שער-זאַל. גענויע פּרטים וועט געמאַלדען ווערען זונטאָג.

דער פּאַמיליען-אַווענד פון שניידער- צעך שבת דעם 15-טען ד.ה.

דער פּאַמיליען-אַווענד פון שניידער- צעך, וועלכער איז צוליב דעם טרויער- פון זייער טהווער משה קאָץ אַנגעלעבט געווארען וועט פּאַרקומען שבת, דעם 15-טען ד. ה.

פּרטים אין קינפּטיגען נומער פון אונזער צייטונג.

פ. ק. א.ו. - אין נייעם לאַקאַל.

די פ. ק. א.ו. וועלכע האט זיך ביז- איצט געפונען אויפ'ן פּאַרטער אין הויז אויפ'ן ריג ראַפּלאַוו'יקאַ און דאַמבראָוו- סקי - גאַס, איז געווארען איבערגע- טראָגען מיט א שטאַק העכער, אינ'ם לאַקאַל נאָכ'ן סטאַרשע-טאָווא.

פון „ברית-החיל".

אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן צווייטען אַלפּוילישען צוזאַמענפּאַהר פון „ברית- החיל", וועלכער קומט פאַר אין דער האַנדערע העלפט פון היינטיגען מאַגאַס מיט'ן אַנטייל פון מצביא זאב זשאַבאַטי- סקי און אנדערע מיטגלידער פון מצביאות אין פּאַריז - קומט פאַר היינטיגען שבת, דעם 8 טען ד. ה. פּונקטליך 3 א זינגער נאַכמיטאג אַנאַלגעמיינע פּערזאָנלעכע פון היגען סניף, אויף וועלכער עס ווע- לען ווערען אויסגעקליבען דעלעגאַטען, וועלכע זאלען אַנטיילנעמען אין אויפּענ- דערמאַנען צוזאַמענפּאַהר.

די מפקדה פּאַדערט אויף אלע מיט- גלידער צו זיין אומבעדינגט אַנוועזענדיג אויף דער פּערזאָנלעכער אויף וועלכער עס וועלען אויך ערלעריגט ווערען אַנ- דערע וויכטיגע ענינים.

פון חוגים קאָנקורס.

ווי בעוואוסט, קומט פאַר אין דער שטאָט-שוהל א קאָנקורס פון חוגים. ביז איצט האט געדאָווענט אויף פּרובע דער קעלצער חון און לעצטענס-דער זאָווערטשער חון ה' אונגער.

ה' אונגער, כאָטש ער האט נישט קיין שטאַרקע שטימע דאָווענט ער אַבער מיט מתיקות און זעהר וואַרעם, וואס ס'מאַכט א גוטען איינדרוק אויף די מתפּללים. ה' אונגער איז אויך זעהר מוזיקאַליש, וואס ס'פיהלט זיך ארויס פון יעדער תנועה.

ה' אונגער האט בעת זיין דאָווענע אויף פּרובע זיך ערוואַרען א סך אַנ- הענגער צווישען די מתפּללים. דעם היינטיגען שבת וועט דאָווענען

קאָפּיע פון א בריעף צו דער יודעקציע פון דער מלכה - לאַטעריע.

Córka moja Krystyna gra w kolekturze JOACHIMA WEKSLERA w Częstochowie dopiero po raz drugi. Gdy w kolekturze JOACHIMA WEKSLERA padła wygrana milion złotych, córka moja wybrała sobie kolekturę WEKSLERA w Częstochowie.

Nie zawiodła się też, gdyż w pierwszej grze padły na 2 ćwiartki losów, które grała, premje po zł. 2,500 — i to na numery 94904 i nr. 167420.

Mając poważną sumę wygraną, marzyła córka moja o całym losie i nabyła cały los nr. 165757 i 1/4 losu nr. 167420. Ku nieopisanej radości zabrzczał w dniu 16 bm. o godz. 5-ej po południu telefon nr. 11-55 od firmy JOACHIM WEKSLER, Częstochowa z nowiną, że w jednej godzinie wygrały oba losy i to nr. 165757 (cały los) zł. 10,000 i nr. 167420 (1/4 losu) wygraną dzienną zł. 30,000.—

Nr. 167420 wygrał w poprzedniej loterii premję zł. 2,500. Uważam zatem, że kolektura JOACHIM WEKSLER, CZĘSTOCHOWA, UL. PANNY MARJI 6 jest naprawdę s z c z ę ś l i w a.

W. JANKOWSKI

פון בע"מ.

היינט, פרייטאג, דעם 7 ד. מ. 8 אָווענד קומט פאַר אין לאַקאַל פון בע"מ אַנאַסיפּה געפיהרט דורכ'ן ח' ע. יאַקובאוויטש.

שבת, דעם 8 לופט 3.15 קומט פאַר א רעפערענץ א. ד. ט.: „וואו איז דער אויסוועג"?

ביים בע"מ איז אויך געשאפּען גע- וואָרען א קרייז-סעקרעטאַריאַט. די אויספאַנצע פון קרייז-סעקרעטאַריאַט וועט זיין צו שאַפּען אין די קרייזען בע"מ סניפים.

עס קומען פאַר 2 מאָל אין דער וואָך העברעאישע לעקציעס.

אַ גאַלעריע אויסדרוק- וועהלטע פון דער פּאַרטינע.

אונטען גיבען מיר די פּאַטאַגראַפיעס פון פּערזאָנלעך, וועלכע האבען בעת דער ציהונג פון דער 4-טער קלאַס פון דער 34 טער מלכה - לאַטעריע, געוואונען גרעסערע סומען.

דער ה' מיטשטילאַוו קאַראַלעווסקי, וועלכער וואוינט אין ווארשא אויף גא- וואַגראַדסקא נומ. 66, איז א עלטערער פּשאַדאוויק פון דער מלכה-פּאַליציי. אלס בעזיצער פון א פּערטעל פון נומ. 117.633, אויף וועלכען עס איז געפּא- לען א געווינס פון 50 טויענד זל. - האט ער דערהאלטען פון דער גענעראַל- דירעקציע פון דער מלכה-לאַטעריע 10 טויענד זלאָטעס.

דאס צווייטע פּערטעל פון דעם נומער איז געווען אין בעזיץ פון ד"ר שטודעלעק, וועלכער האט נאַטירליך אויך דערהאלטען די זעלבע סומע.

די פּרוי יאַנאַקאָוסקאַ, א בעזיצערין פון א אַפּטייק-סקלאַד אין טאַרין, האט געקויפט פאַר איהר טעכטער, קריטיע, א גאַנצען לאַס פון נומ. 165.757 און א פּערטעל פון נומ. 167.420. אין דעם זעלבען טאַג אין א שעה שפּעטער איז אויפ'ן ערשטען לאַס פון די נומערן גע- פּאַלען א געווינס פון 10 טויענד זל. און אויפ'ן צווייטען לאַס - 30 טויענד זל.

אויף אַזאַ אָפּן האט קריטיע דערהאַל- טען ריינע 14 טויענד זלאָטעס. א שעהנע מטבע!

דער כאַראַנזשי ה' ספּירידיאָן שלאָנ- זאַקעוויטש וואוינט שטענדיג אין מאָד- לין, אויף זיין פּערטעל פון נומער 142.621 איז געפּאַלען 20 טויענד זל. די גענעראַל-דירעקציע פון דער מלכה- לאַטעריע האט איהם אַזאַ אויסגעזאַהלט 4 טויענד זלאָטעס.

עס איז זיך לייכט מערער צו זיין, אַז די אלע שפּילער האבען זיך בעזאָרגט מיט צעלען צו דער 1-טער קלאַס פון דער 35-טער מלכה-לאַטעריע, וועמענס ציהונג עס הויבט זיך אָן דעם 20 ד. ה. מ.

